

udruženje
**ŽENE NA
PREKRETNICI**

IZVEŠTAJ ZA 2020. GODINU

Za Udruženje „Žene na prekretnici“ 2020. je godina **IZAZOVA RADA U USLOVIMA PANDEMIJE**. U martu 2020. godine je proglašena pandemija virusa COVID-19 koji je iz temelja promenio život u celom svetu. Uvedene su posebne mere, ograničenje kretanja, okupljanja, nošenje maski, održavanje distance. I pored vanrednih okolnosti, Udruženje je uspešno sprovedo svoje planirane aktivnosti uz poštovanje svih mera, korišćenjem alata modernih tehnologija i kada je bilo moguće u ličnom kontaktu.

Udruženje je osnovano **1. decembra 2015.** godine, sa idejom da ekonomski i društveno aktivira žene, u srednjim i starijim godinama koje su ostale bez posla, i time doprinese zatvaranju rodnog jaza na tržištu rada.

Udruženje sa zadovoljstvom prezentira svoj **ŠESTI** godišnji Izveštaj koji će pokazati da je za godinu dana urađeno mnogo, da su rezultati ohrabrujući za dalji razvoj i osnaživanje Udruženja i da je Udruženje počelo da širi svoje aktivnosti, pored Beograda, i po drugim gradovima u Srbiji, i da je nastavilo da zagovara za radna prava žena.

Predsednica Upravnog odbora

SADRŽAJ

Sadržaj	3
Osnivači	4
Rodna diskriminacija na tržištu rada	5
Ciljevi I ciljna grupa.....	5
PROJEKTI.....	7
Odnosi sa javnošću	14
PROMOCIJA I ZAGOVARANJE	14
Udruženje PROIZVELO DVE NOVE STUDIJE U 2020. GODINI	14
Mediji i društvene mreže	14
Donacije.....	15
KANCERLARIJA I KLUB	15
Plan za 2021. godinu	16
FINANSIJSKI PLAN ZA 2021. GODINU	16
Finansijski izveštaj za 2020. godinu.....	16
Aneks 1	18
Aneks 2	19

OSNIVAČI

Osnivači udruženja su grupa žena koje su na volonterskoj bazi udružile svoja profesionalna znanja kako bi dale svoj doprinos rešavanju ovog ozbiljnog ekonomskog i socijalnog pitanja.

<p>Udruženje „Žene na prekretnici“ upisano je 11.12.2015. godine u Registar udruženja Agencije za privredne registre Republike Srbije. Matični broj: 28188765 PIB: 109296366 Delatnost: 9499 - Delatnost ostalih organizacija na bazi uclanjenja</p> <p>Znak Udruženja je autorsko delo dizajnerke, Marije Gačanović Gray</p>	<p>Osnivači Udruženja:</p> <ul style="list-style-type: none">• Miroslava Perišić,• Zorica Stevanović,• Dragana Mladenović,• Svetlana Cerović,• Milijana Ilić,• Gordana Jeremić-Zec,• Snežana Stanojević, i• Vesna Bajković
---	---

U avgustu 2020. godine, na sedmoj sednici - petoj redovnoj sednici Skupštine Udruženja, pored Izveštaja o radu Udruženja za 2019. godinu, Izveštaja o finansijskom poslovanju u 2019. godini, Plana i programa rada Udruženja za 2020. godinu, usvojena je odluka o prihvatanju ostavke Vesne Čekić, članice Upravnog odbora, kao i odluka o izboru Marije Pilaš Lješćković za članicu Upravnog odbora, usvojena je odluka da se ne naplaćuje članarina.

Odbori su nastavili da rade u sledećem sastavu:

Upravni odbor:

- Miroslava Perišić, predsednica,
- Zorica Stevanović, potpredsednica,
- Svetlana Cerović, član,
- Dragana Mladenović, član,
- Marija Pilaš Lješćković, član
- Jelena Stošić. član, i
- Marina Kisić, član.

Nadzorni odbor:

- Jovanka Trifunović, predsednica,
- Snežana Miladinović,
- Lela Sakovic.

RODNA DISKRIMINACIJA NA TRŽIŠTU RADA

Brojna istraživanja pokazuju da su u Srbiji rodne nejednakosti veoma izražene.

Indeks rodne ravnopravnosti, kojim se ove nejednakosti mere u Evropskoj uniji i u Srbiji, pokazuje da je upravo u domenu rada i novca (ekonomskog blagostanja) položaj žena u Srbiji najnepovoljniji, odnosno rodni jaz najizraženiji u poređenju sa drugim zemljama EU. Detaljniji podaci iz izveštaja na osnovu indeksa rodne ravnopravnosti za Srbiju ukazuju da su žene ređe zaposlene sa punim radnim vremenom u odnosu na muškarce, kao i da je njihov ukupan radni vek kraći nego kod muškaraca u proseku za 5 godina. Istraživanje o razlikama u zaradama žena i muškaraca sprovedeno na podacima ARS, pokazalo je da su žene u Srbiji bolje kvalifikovane od muškaraca, ali da manje zarađuju. Žene istih radnih karakteristika kao muškarci zarađuju u proseku 11% manje, što znači da bi trebalo da rade još dodatnih 40 dana svake godine da bi ostvarile istu zaradu kao muškarci istih karakteristika. Ova razlika u zaradama se objašnjava samo diskriminacijom.

Neravnopravnost na tržištu rada pogađa sve žene, a rezultati statističke analize potvrđuju da su žene 45+ najugroženija grupa na tržištu rada i da su žrtve dvostruke diskriminacije - po osnovi roda i godina. Za razliku od muškaraca kod kojih je „zrelo“ doba povezano sa višom stopom zaposlenosti, ženama se šanse da nađu posao smanjuju posle 45 godine. Rodni jaz u zaposlenosti muškaraca i žena starije generacije je 18% (stopa zaposlenosti: muškarci 65%, a žene 47%).

Zaposlenost žena starijih od 45 godina u Srbiji među najnižima je u Evropi i iznosi 42% u odnosu na evropski prosek od 57,9%. Iza Srbije su samo Grčka i Malta. Među njima je najveći broj dugoročno nezaposlenih (oni koji su bez posla duže od 12 meseci).

CILJEVI I CILJNA GRUPA

Udruženje „Žene na prekretnici“ osnovano je u decembru 2015. godine sa ciljem da ekonomski i društveno osnaži i osposobi žene u godinama 45+ koje su ostale bez posla da se ponovo radno angažuju na novom poslu ili u novoj karijeri kroz pružanje besplatnog edukativnog programa, raznih vidova podrške, relevantnih informacija i intenzivnog umrežavanja. Osnaživanjem nezaposlenih žena da se socijalno i ekonomski angažuju, Udruženje obezbeđuje da njihovo bogato poslovno i životno iskustvo i potencijal postanu ponovno resurs zajednice. Na taj se način bar delimično kompenzuju negativni efekti otpuštanja i prave koraci prema smanjenju dubokog rodnog jaza koje postoji na tržištu rada u Srbiji.

Žene koje ostaju bez posla u godinama 45+ postaju jedna od najranjivijih grupa na tržištu rada. Među njima je najveći procenat dugoročno nezaposlenih (bez posla duže od 12 meseci). Nemaju iskustvo u traženju posla na današnjem tržištu rada; zbog svojih godina nisu interesantne poslodavcima koji imaju starosne predrasude i zapošljavaju samo populaciju između 30-45 godina; daleko su od ispunjavanja uslova za penziju, te ostaju bez redovnih izvora prihoda. Trećina radno sposobnih žena od 45-64 godina su neaktivne, što znači da nemaju posao, niti ga traže. Ako su zaposlene, zarađuju manje ne samo od svojih muških vršnjaka već i od mlađih muškaraca, a četvrtina visokoobrazovanih žena u ovoj grupi radi ispod svoje stručne spreme, i češće se zapošljavaju kod privatnih poslodavaca što nosi sa sobom nesigurnost u radnom odnosu i nedostatak socijalne zaštite.

Mnoge se nalaze u statusu pomažućih članova u porodičnom poslu, pogotovu na seoskim gazdinstvima, što ih čini posebno ranjivim, zbog toga što ne ostvaruju zaradu niti socijalna prava.

Istovremeno to su žene sa velikim životnim i radnim iskustvom, koje uz malu podršku, mogu da trenutnu tešku situaciju preokrenu u svoju korist, kao i u korist svojih porodica i društva u celini.

Ciljevi i rad Udruženja su u skladu sa Nacionalnom strategijom za rodnu ravnopravnost za period 2016-2020. godine i sa Akcionim planom za period od 2016-2018. godine, koja ističe da su se žene starije od 45 godina, koje su ostale bez posla, našle u posebno teškoj situaciji na tržištu rada, suočene sa ograničenim mogućnostima da nađu novo zaposlenje. Ciljevi su također u skladu sa Nacionalnom strategijom zapošljavanja za period 2011-2020. godine koja također ističe žene i starije ljude kao teško zapošljive kategorije i predviđa treninge za aktivno traženje posla; radionice za prevazilaženje anksioznosti; obuke za izgradnju samopouzdanja i za sticanje preduzetničkih veština.

Udruženje „Žene na prekretnici“ je dobrovoljno, nevladino i neprofitno udruženje građana.

PROJEKTI

Pored Beograda, Udruženje je započelo širenje svojih aktivnosti izvan Beograda, organizovanjem radionica za društveno i ekonomsko osnaživanje žena u godinama 45+ u Kragujevcu, Nišu, Čačku i Aleksandrovcu.

PROJEKAT: „DRUGA ŠANSA ZA ŽENE KOJE IMAJU 45+ GODINA U SRBIJI“

Projekat „Druga šansa za žene 45+ u Srbiji“, koji je podržala Agencija Ujedinjenih nacija za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena u Srbiji (UNWomen) u okviru projekta „Ključni koraci ka rodnoj ravnopravnosti“ koji finansira EU, dao je mogućnost da se kroz programske aktivnosti i nova istraživanja produbi znanje o tome ko su nezaposlene žene u godinama 45+ i da se bolje razumeju posledice koje isključenje sa tržišta rada ima za njih, njihove porodice i državu u celini. Projekat je takođe omogućio da se pilotiraju određeni pristupi za ekonomsko aktiviranje žena ove starosne dobi i kroz to shvate njihove potrebe i potencijali za rad, kao i nova angažovanja kroz unapređivanje i poboljšanje njihovog položaja na tržištu rada. Takođe, projekat je pružio jasnije preporuke i sadržaje za javno zagovaranje usmereno prema smanjenju rodne i starosne diskriminacije na tržištu rada.

Projekat „Druga šansa za žene 45+ u Srbiji“ je realizovan u periodu avgust 2019. - decembar 2020. godine, u saradnji sa organizacijama civilnog društva iz Niša (Centar za razvoj građanskog društva „PROTECTA“), Čačka (Udruženje građana „Laris“), Kragujevca (Udruženje „Putokaz“) i Aleksandrovca (Udruženje „Miona“).

Osnovni cilj Projekta bio je ekonomsko aktiviranje oko 100 nezaposlenih žena kroz radionice i testiranje određenih modela udruživanja, a zatim i odabir ekonomski najprihvatljivijeg modela za svaki grad. Tokom Projekta dva postojeća ženska udruženja proširila su delatnost („Miona“ iz Aleksandrovca i Art mania iz Kragujevca) i osnovana su dva nova udruženje („Feniks“ iz Niša i „Dar“ iz Čačka), dok je udruženje „Putokaz“ iz Kragujevca osnovalo klub („Različak“). Pored toga, izrađene su i dve jedinstvene publikacije o ženama na tržištu rada, što je doprinelo većem razumevanju i proširenju znanja o populaciji nezaposlenih i neaktivnih žena 45+

Projekat je dao mogućnost da se bolje razumeju posledice isključenja sa tržišta rada žena u najproduktivnijem životnom dobu i to ne samo za njih i njihove porodice, već i za državu u celini. Ispostavlja se da je životna dob žena 45+ gotovo nepremostiva prepreka u zapošljavanju. U takvoj situaciji, prinuđene su da rade bilo koji posao, često i ispod svojih kvalifikacija i/ili u sivoj zoni, sa privremenim ugovorima, bez pravne zaštite, penzionog i socijalnog osiguranja. Zbog takvih uslova rada lako dobijaju otkaze, što se pokazalo i u periodu pandemije korona virusa.

Šta više, posle godina bez zaposlenja (u proseku 6-7 godina) izgubile su samopouzdanje i nadu da mogu nešto da urade, izgubile su informacije i kontakte, važne za traženje posla ili započinjanje sopstvenog. Takođe, Projekat je pokazao da žene ove starosne dobi raspolažu velikim ličnim resursima, iskustvom i veštinama, što im sve skupa daje značajnu prednost u odnosu na druge grupe, utoliko pre što su sasvim otvorene i spremne za usavršavanje i sticanje novih znanja.

Projekat je ponudio i jedinstven ekonomski argument koji kaže da bi se smanjivanjem ili zatvaranjem rodnog jaza na tržištu rada, kroz veće radno angažovanje žena, ostvarilo povećanje bruto domaćeg proizvoda za blizu dve milijarde evra ili gotovo 5% BDP.

Indikatori kojima se meri uspešnost Projekta:

- 202 polaznice u dva ciklusa radionica u četiri grada
- 64 radionice na teme: psihoške podrške, komunikacija, preduzetništva
- 93 polaznice u specijalnim treninzima o socijalnom preduzetništvu
- 90 polaznica u treninzima o digitalnom marketingu
- 110 polaznica uz mentorski rad i podršku krenule su u preduzeništvo
- 14 partnerstava sa lokalnom samoupravom, filijalama nacionalnih službi za zapošljavanje, regionalnim razvojnim agencijama, privrednim komorama, organizacijama civilnog društva i dr.
- 2 studije o položaju žena na tržištu rada
- 2 skupa na temu zapošljavanja žena 45+ organizovna u Čačku i Beogradu
- 2 konferencije za štampu (u Kragujevcu i Čačku)
- 36+ štampana, tv, radio i onlajn medija objavilo je informacije o projektu i diskriminaciji na tržištu rada

Pored navedenih indikatora o uspešnosti Projekta podjednako značajno, možda i značajnije, je da su polaznice kroz programe, kasnije i posebne specijalizovane treninge stekle samopouzdanje i nadu da mogu da nastave dalje, jače i snažnije, u novim udruženjima, sa novim saznanjima, informacijama i kontaktima, uz korišćenje savremenih tehnologija i nabavljene opreme, uz međusobnu podršku i razumevanje, kao i podršku mentora, koordinatora, saradnika i nas iz Udruženja "Žene na prekretnici".

U nove poslovne poduhvate krenulo je stotinak žena sa tendencijom povećanja broja učesnica. Danas su to jake, osnažene žene, sigurne u sebe i svoja znanja, sa jasno definisanim ciljevima i planovima koje nastavljaju dalje. To smatramo izvanrednim uspehom ovog Projekta, čiji su rezultati više nego odlični, posebno ukoliko se posmatra u svetlu nastalih epidemioloških uslova.

Na kraju projekta održana je važna konfeencija posvećena problemima žena 45+ i naučenim lekcijama.

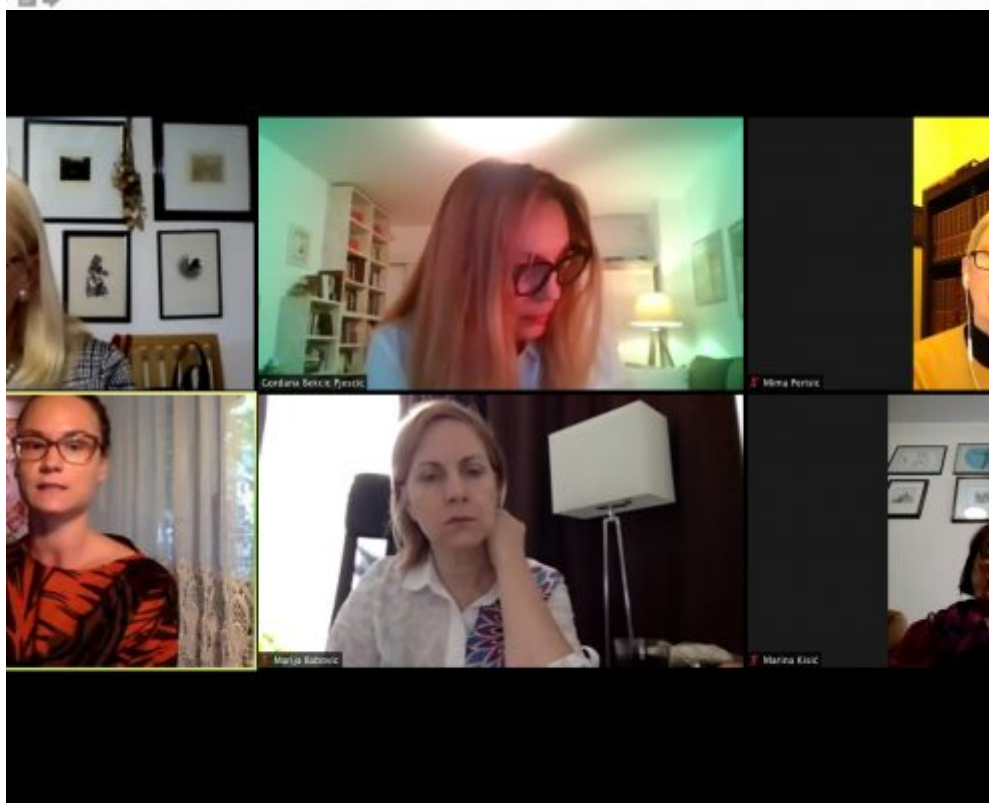
ZAVRŠNA KONFERENCIJA

ŽENE 45 PLUS - Ravnopravnost na tržištu rada i kako je postići

ŽENE 45 PLUS - Ravnopravnost na tržištu rada i kako je postići

8. oktobar 2020. godine u Beogradu

Ovaj projekat je podržan od strane Agencije Ujedinjenih nacija za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena u Srbiji (UNWomen) u okviru projekta "Ključni koraci ka rodnoj ravnopravnosti" koji finansira Evropska unija

SAOPŠTENJE ZA MEDIJE
BEZ ŽENA STARIJIH OD 45 GODINA SRBIJA BI STALA

ODRŽANA KONFERENCIJA “ŽENE 45 PLUS - RAVNOPRAVNOST NA TRŽIŠTU RADA I KAKO JE POSTIĆI” STRATEŠKI ZAKLJUČCI KONFERENCIJE

Beograd, 8. oktobar 2020.

U organizaciji udruženja **Žene na prekretnici** održana je onlajn konferencija pod nazivom “**ŽENE 45 PLUS - Ravnopravnost na tržištu rada i kako je postići**”. Kroz tri panela diskutovano se o diskriminaciji žena na tržištu rada koja je posledica diskriminacije na osnovu starosne dobi.

Konferencija je organizovana kao završni događaj projekta “Druga šansa za žene koje imaju 45+ godina u Srbiji” i održana je uz podršku Agencije Ujedinjenih nacija za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena u Srbiji (UNWomen), a u okviru projekta “Ključni koraci ka rodnoj ravnopravnosti” koji finansira Evropska unija.

Kroz tri panel diskusije razgovaralo se o problemima i izazovima sa kojima se suočavaju žene starije od 45 godina na tržištu rada. Dok se u razvijenim zemljama radni vek sve više produžava, pa se žene starije od 45 godina praktično nalaze na sredini svog profesionalnog života, Srbija po tom pitanju kaska. Društveno, sistemsko i kulturološko okruženje nije blagonaklono prema ženama koje pripadaju toj starosnoj grupi. U Srbiji u ovom trenutku živi skoro pola miliona žena starosne dobi od 45 do 64 godine koje su nezapolsene i neaktivne. Poslodavci i tržište rada ne posmatraju žene 45+ kao dragoceni resurs profesionalnog znanja, iskustva i veština, već ih radije zaobilaze kao nepoželjnu radu snagu, isključujući ih iz ekonomskog života kao prestare i neprilagodljive intenzivnim promenama u poslovnoj sferi.

U diskusiji i izlaganjima tokom konferencije učestvovali su i implementacioni partneri projekta “Druga šansa za žene koje imaju 45+ godina u Srbiji” - predstavnici organizacija civilnog društva iz Čačka, Kragujevca, Aleksandrovca i Niša, kao i korisnice projekta koje su ekonomski aktivirane kroz novoosnovana udruženja. Diskusija je osvetlila brojne izazove i probleme sa kojima se suočavaju žene 45+, a koji bi mogli biti buduća područja rada resornog ministarstva za ljudska prava i rodnu ravnopravnost, čije je osnivanje najavljeno u novom sazivu Vlade Republike Srbije koja se očekuje u narednom periodu.

Samo neki od ključnih nalaza konferencije su:

- žene 45+ predstavljaju jednu od najosetljivijih i najbrojnijih marginalizovanih grupa;
- ova društvena grupa skoro je potpuno nevidljiva za donosioce odluka na sva tri nivoa vlasti, poslovni sektor, donatorsku zajednicu i, u značajnoj meri, za medije;
- javne politike koje su integrisale pitanje rodne ravnopravnosti još uvek u punom kapacitetu nisu usklađene i harmonizovane na način kojim bi se obezbedilo sistemsko rešenje i strateško unapređenje ekonomskog položaja žena 45+ na tržištu rada;
- žene 45+ predstavljaju značajan ljudski i socijalni kapital, čije isključivanje sa tržišta rada nanosi velike finansijske gubitke Republici Srbiji i njenom ukupnom BDP-u, o čemu govori i studija izrađena u okviru projekta, prvi put predstavljena na današnjoj konferenciji („Ekonomski efekti usled manjeg učešća žena na tržištu rada”)
- Količina nevidljivih i neplaćenih poslova koje žene 45+ svakodnevno obavljaju u okviru svojih porodica je tolika da bi prestanak takvih aktivnosti doveo do značajnog poremećaja u funkcionisanju velikog broja porodica, te tako i do poremećaja ukupnog društvenog života.

Učesnicima konferencije obratili su se uvodnim izlaganjima predstavnici donatora koji su prepoznali značaj ove teme i podržali udruženje **Žene na prekretnici**. Ispred Delegacije Evropske unije prisutnima se video porukom obratila Leoneta Pajer, šefica Operacija I, dok se u ime Agencije Ujedinjenih nacija za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena u Srbiji (UNWomen), obratila Olja Janković Leković, projektna koordinatorica EU Women u Srbiji. U ime udruženja **Žene na prekretnici** učesnike je pozdravila Miroslava Perišić, predsednica Upravnog odbora.

Konferencija se, kao završni događaj projekta “Druga šansa za žene koje imaju 45+ godina u Srbiji”, organizuje uz podršku Agencije Ujedinjenih nacija za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena u

Srbiji (UNWomen), a u okviru projekta "Ključni koraci ka rodnoj ravnopravnosti" koji finansira Evropska unija.

Konferencija se organizuje sa ciljem da se dodatno osvetli i problematizuje jedna od gorućih tema u oblasti rodne ravnopravnosti, koja u javnom prostoru Republike Srbije još uvek nije u dovoljnoj meri tretirana: rodna diskriminacija na tržištu rada kao posledica diskriminacije na osnovu starosne dobi. Konferencija će kroz tri panela otvoriti multidisciplinarnu diskusiju o svim izazovima sa kojima se na tržištu rada suočavaju žene 45+. Na događaju će biti predstavljeni ukupni rezultati projekta, pored obavljenih istraživanja, kao i iskustva učesnica u projektu. Jedan panel biće posvećen mehanizmima podrške, izazovima sa kojima se žene 45+ suočavaju i načinima njihovog prevazilaženja

Konferencija će okupiti kreatore politika i donosioce odluka, medije, istraživače, predstavnike biznisa, organizacije civilnog društva, kao i učesnice i koordinate projekt iz Kragujevca, Niša, Čačka i Aleksandrovca.

PROGRAM KONFERENCIJE

10:00 - 10:10 Svečano otvaranje

Leoneta Pajer, šefica operacija, Delegacija EU u Republici Srbiji
Olja Janković Leković, projektna koordinatorica EU Women u Srbiji
Mima Perišić, predsednica UO udruženja Žene na prekretnici

10:10 - 10:50 Prvi panel

Zašto su u fokusu žene 45+? Koji su ključni mehanizmi koji generišu diskriminaciju ove grupe na tržištu rada? Gde se uočavaju nedostaci aktuelnih javnih politika u oblasti zapošljavanja, tržišta rada i ljudskih prava koji direktno utiču na ovu društvenu grupu? Sa kojim se izazovima suočavaju žene 45+ iz ruralnih a sa kojim one iz urbanih sredina? Koji su socijalni, ekonomski, radni i ljudski potencijali ove društvene grupe? Koje su posledice ne korišćenja njihovih kapaciteta i kakve su posledice takvog stanja po društveni i ekonomski razvoj?

PANELISTI:

Brankica Janković, doskorašnja poverenica za ravnopravnost
Dr Marija Babović, direktorka programa, SeConS grupa za razvojnu inicijativu
Hristina Cvetinčanin Knežević, Centar za ženske studije, Beograd
Dr Jelena Žarković, Ekonomski fakultet u Beogradu i Fondacija za razvoj ekonomske nauke

10:50-11:50 Drugi panel

Šta smo naučili o mogućnostima ekonomskog angažovanja nezaposlenih žena? Iskustva učesnika u projektu i rezultati projekta. Da li su socijalna udruženja najefikasniji način ekonomskog organizovanja? Izazovi, prepreke, dileme, strahovi, nove ideje, realizacija, podrška okruženja i podsticaji za buduća udruživanja i započinjanje novih aktivnosti.

PANELISTI:

Dejan Milošević, Centar za razvoj građanskog društva PROTECTA, koordinator projekta u Nišu
Sonja Mitić, Centar za razvoj civilnog društva „Feniks“, Niš
Snežana Milisavljević, „Putokaz Kragujevac“, koordinatorica projekta u Kragujevcu
Mira Mihajlović, udruženje „Art MANIA“, Kragujevac
Gordana Brkić, članica Kluba „Putokaz Kragujevac“
Ljiljana Petrović, Udruženje „Laris“, koordinatorica projekta u Čačku
Danka Petrović, Udruženje „Dar“ Čačak
Biljana Petrović, udruženje „Miona“, koordinatorica projekta u Aleksandrovcu
Miljana Krčić, članica udruženja „Miona“, Aleksandrovac

11:50 - 12:20 Treći panel

Koji su efikasni mehanizmi podrške za osetljive grupe na tržištu rada, kojima pripadaju žene 45+? Koji su ključni problemi i koji su delotvorni načini njihovog prevazilaženja? Značaj psihološke podrške. Kako osnažiti ličnu motivaciju? Kako doći do finansijske i tehničko-administrativne podrške? Na koji način kreirati nove poslove u cilju ekonomskog osnaživanja žena 45+?

PANELISTI:

Vesna Vidojević, Viša projektna menadžerka, GIZ
Vesna Kovačević, psihološkinja, Čačak
Dejan Mitić, direktor, Prva poljoprivredna socijalna zadruga, Kamenica
12:20 - 13:00 Zaključci i zatvaranje konferencije
Moderatorica konferencije: **Gordana Bekčić**

MATERIJALI ZA KONFERENCIJU

Studije:

Ekonomsko osnaživanje: Prepreke i izazovi sa kojima se suočavaju nezaposlene žene 45+ na tržištu rada

Zatvaranje kruga: Položaj žena na tržištu rada na početku i kraju karijere

Publikacija: Tržište rada u Srbiji položaj žena 45+

PROJEKAT: „JAVNIM ZAGOVARANJEM DO EKONOMSKOG OSNAŽIVANJA ŽENA 45+“

Udruženje je sa projektom „Javnim zagovaranjem do ekonomskog osnaživanja žena 45+“ učestvovalo u okviru Mreže za podršku ženama 45+, donatora HELVETAS Swiss Intercooperation SRB, na konkursu i krajem godine je obavешteno da je izabrano na konkursu. Projekat će se realizovati u periodu od 1. januara 2021. godine do 30. juna 2022. godine.

MONITOROVANJE & EVALUACIJA

Projekat Druga šansa za žene 45+ u Srbiji postavio je vrlo čvrsto moniorovanje a na kraju projekta M & E ekspert je podeno i evaluacioni plan. U evaluaciji se kaže da uprkos poteškoćama izazvanim pandemijom, i drugim okolnostima, koji su svaki na svoj način usporavale aktivnosti na projektu, zahtevale modifikaciju a ponekad i ukinule neke od aktivnosti, sveukupni uspeh projekta je nesumnjiv. Procenjeno je da je ostvareno i više od planiranog, jer je kroz obuke osnažen i ekonomski aktiviran veći broj žena od planiranog, pilotirane su inicijative kroz osnivanje dva nova, ojačavanje dva postojeća udruženja i formiranjem kluba u okviru jednog postojećeg udruženja, a svest javnosti i ključnih aktera je značajno povećana o temi.

Naučene lekcije iz ovog projekta predstavljaju odličan osnov za sve buduće slične poduhvate. Njihova uspešnost treba da se zasniva na kombinovanju više faktora koji uključuju dobru saradnju partnerskih organizacija i sa lokalnim akterima, rad na nacionalnim i lokalnim politikama, kombinovanje različitih mera u odnosu na ciljnu grupu, prilagodljivost i fleksibilnost kako projektnog tima tako i donatora, kao i uz adekvatnu finansijsku podršku.

Iako je rano da se procenuje uticaj projekta jer će se pravi efekti videti tek za godinu dana, već sada je jasno da je projekat izvršio uticaj kako na individualnom tako i na planu porodica žena i u lokalnoj zajednici, odnosno na lokalne politike, sa tendencijom širenja i na okolna područja (npr udruženje

Evgenija iz Ježevice i saradnja sa udruženjem Dar iz Čačka; uključenje novih članica u udruženje Feniks i saradnje sa socijalnom zadrugom u Kamenici, kao i sa drugim zadrugama u okruženju, koje su tokom projekta obišle; Putokaz i novi oblici saradnje kluba Različak sa seoskim domaćinstvima u okruženju, uvođenje novih zanata - grnčarije isl). Ono što je posebno važno jeste da je projekat iznedrio model (opisan kod nalaza) za podsticanje zapošljavanja žena 45+, koji se može uspešno sprovesti i ubuduće i prilagođavati konkretnim ciljnim grupama.

ODNOSI SA JAVNOŠĆU

PROMOCIJA I ZAGOVARANJE

UDRUŽENJE PROIZVELO DVE NOVE STUDIJE U 2020. GODINI

U okviru projekta koji je podržala UNW, Udruženje je iniciralo razvijanje dve studije kako bi i dalje doprinelo boljem razumevanju položaja nezaposlenih žena 45+. Prva studija pod nazivom, **“Ekonomsko osnaživanje: Prepreke i izazovi sa kojima se suočavaju nezaposlene žene 45+ na tržištu rada”**, urađena je u saradnji sa Centrom za ženske studije. Ona nudi kvantitativne i kvalitativne rezultate fokus grupa održanih sa ciljnom populacijom žena u Nišu, Kragujevcu, Čačku i Aleksandrovcu. Druga studija je urađena u saradnji sa GIZ-om i ponudila je prvi put cenu koju državu plaća zbog rodne neravnopravnost na tržištu rada. Prema studiji **“Ekonomski efekti usled manjeg učešća žena na tržištu rada”**, propuštene zarade kao i pripadajući iznos poreza i doprinosa, koji bi bio uplaćen u državnu kasu da su žene angažovane na tržištu rada podjednako kao i muškarci, iznosi bi 1,8 milijardi evra, ili 4,8% BDP. Da bi se ostvarilo ovo povećanje BDP potrebno je vremenom zaposliti 294,360 žena.

MEDIJI I DRUŠTVENE MREŽE

Tema projekta **“Druga šansa za žene 45+ u Srbiji”**, a pogotovu završna konferencija projekta koja je okupila oko desetak novinara, izazvala je veliko interesovanje medija, na nacionalnom i lokalnom nivou. U prilogu se neke od objava.

www.dobre-vesti.rs

www.novaekonomija.rs

[Blic žena](#)

[Novi magazin](#)

www.krusevacgrad.rs

[Dnevnik](#)

[Radio Beograd I program](#) (deo koji se odnosi na naše udruženje počinje od 2:45)

[TV Zona plus, Niš](#)

Kuća dobrih vesti

Biznis i finansije

<https://poslovi.infostud.com>

Nova ekonomija

Magazin na Prvom – 19.mp3

<https://novaekonomija.rs/arhiva-izdanja/broj-75-novembar-2020/on-je-zreo-a-ona-je-tetka>

<http://www.zenenaprekretnici.org/uloga-zena-45-u-srbiji-objavljeno-u-novom-magazinu/>

Na blogu Infostuda pojavila se i tema o problemu nezaposlenih žena 45+, koja je izazvala veliko interesovanje: bilo je 878 pregleda bloga, 193 komentara i 131 deljenje stranice.

https://poslovi.infostud.com/blog/porazavajuce-u-srbiji-pola-miliona-zena-starijih-od-45-godina-nema-posao-i-prihode/?preview=true&thumbnail_id=3345&utm_source=Facebook&utm_medium=fb-share&utm_campaign=blog&utm_content=blog-PORAZAVAJUCE%3A-U-Srbiji-pola-miliona-zena-starijih-od-45-godina-nema-posao-i-prihode&fbclid=IwAR1LPhJbWB4HLmqVQSLaYM4EhFTTIXzLMKKNTvAWOLGrT6Do2cm0fIdYKvW

DONACIJE

Projekat Udruženja “**Druga šansa za žene koje imaju 45+ godina u Srbiji**“ je podržan od strane **Agencije Ujedinjenih nacija za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena u Srbiji (UNW)**, u okviru njihovog projekta “**Ključni koraci ka rodnoj ravnopravnosti**“, koji finansira Evropska Unija. Ugovoreni iznos sredstava je ukupno **3.514.000,00 RSD za period trajanja projekta od 10.08.2019.g. do 09.11.2020. godine.**

Udruženje je sa projektom „**Javnim zagovaranjem do ekonomskog osnaživanja žena 45+**“ učestvovalo u okviru Mreže za podršku ženama 45+, donatora **HELVETAS Swiss Intercooperation SRB**, na konkursu i krajem godine je obavješteno da je izabrano na konkursu. Projekat će se realizovati u periodu od 1. januara 2021. godine do 30. juna 2022. godine. Ugovor je potpisan početkom januara 2021. godine.

KANCERLARIJA I KLUB

Zbog pandemije i prelaska na on line sastanke, Udruženje je bilo prinudjeno da raskine ugovor sa Savezom inženjera i tehničara Srbije i da isprazni napustilo kancelariju u zgradi Saveza inženjera i tehničara Srbije, u ulici Kneza Miloša broj 7a, na trećem spratu, kancelarija 34.. Uz razmevanje i podršku Saveza, izvesno vreme je Udruženje koristilo kancelariju uz plaćanje samo režijskih troškova.

Iako je Udruženje želelo da nastavi umrežavanje žena na neformalnim druženjima, s obzirom na zabrane okupljanja, Udruženje je bilo u kontaktu sa ženama putem internet stranice, upućivanjem elektronske pošte, preko FB.

PLAN ZA 2021. GODINU

U narednom periodu UŽnP će početi sa realizacijom projekta javnog zagovaranja kroz “Mreže za podršku ženama 45+, koju čine partneri iz projekta UNW: Udruženje Putokaz Kragujevac iz Kragujevca, Udruženje Laris iz Čačka i Udruženje Miona iz Aleksandrovaca. Projekat „Javnim zagovaranjem do ekonomskog osnaživanja žena 45+“ podržao je donatora HELVETAS Swiss Intercooperation SRB, i realizovaće se u periodu od 1. januara 2021. godine do 30. juna 2022. Godine. Ugovor je potpisan početkom januara 2021. godine.

UŽnP će pokušati ako uslovi pandemije dozvole da aktivira tematske susrete sa svojim članicama i drugim ženama koje su učestvovala u treninzima i radu Udruženja.

FINANSIJSKI PLAN ZA 2021. GODINU

Kao nosilac projekta „Javnim zagovaranjem do ekonomskog osnaživanja žena 45+“, UŽnP će biti odgovorno za pravilnu realizaciju sredstava od 2.949.680,00 RSD, kolika je Mreža za podršku ženama dobila za projekta koji će trajati 18 meseci. UŽnP nastavlja da koristi usluge knjigovodstvene agencije Commodos.

FINANSIJSKI IZVEŠTAJ ZA 2020. GODINU

U skladu sa članom 13. Statuta predviđeno je da Nadzorni odbor podnosi Izveštaj o finansijskom poslovanju na svakoj sednici Skupštine.

Poslovnu 2020. godinu, Udruženje “Žene na prekretnici” je započelo sa sredstvima na osnovnom dinarskom računu u iznosu od **499,60 RSD**, a na namenskom računu sredstvima u iznosu od **277,930.31 RSD**, što predstavlja iznose koji su knjigovodstveno preneti iz 2019. godine. U toku ove poslovne godine, udruženje je svoje aktivnosti realizovalo iz sredstava dve donacije. Na osnovnom računu su u junu 2020. godine pristigla sredstva od **Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH, Savezna Republika Nemačka**, u dve tranše u ukupnom iznosu od **4.212,50 EUR**, odnosno u dinarskoj protivvrednosti od **495.336,25 RSD** po srednjem kursu NBS. Ova subvencija je bila namenjena za isplatu finansijske podrške Udruženju „Žene na prekretnici“ za izradu studije „**Ekonomske koristi od rodne ravnopravnosti na tržištu rada u Republici Srbiji**“. Sredstva su iskorišćena u skladu sa zaključenim ugovorom i projekat je trajao do kraja oktobra 2020.godine. Ovo je inače jedinstvena studija koja po prvi put analizira ekonomske efekte, odnosno koristi koje bi se pozitivno odrazile na budžet RS zapošljavanjem i ekonomskim aktiviranjem nezaposlenih žena 45+. Istraživanje i studiju je uradila dr Jelena Žarković - Rakić, profesor na Ekonomskom fakultetu, Beograd sa svojim saradnicima. U 2021. godini udruženje planira da organizuje javno predstavljanje studije u okviru narednog projekta, a u zavisnosti od situacije sa pandemijom. Ovde se pre svega misli na projekat „Javnim zagovaranjem do ekonomskog osnaživanja žena 45+“ sa kojim je udruženje

učestvovalo u okviru Mreže za podršku ženama 45+, kod donatora HELVETAS Swiss Intercooperation SRB, na konkursu i krajem godine je obavješteno da je izabrano na konkursu. Projekat će se realizovati u periodu od 1. januara 2021. godine do 30. juna 2022. godine. Ugovor je potpisan početkom januara 2021. godine

Uporedo sa tim projektom, od početka 2020. godine nastavljene su aktivnosti na odobrenom projektu iz prethodne godine **“Druga šansa za žene koje imaju 45+ godina u Srbiji “**, koji je podržan od strane **Agencije Ujedinjenih nacija za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena u Srbiji/UNW/**, u okviru njihovog projekta **“Ključni koraci ka rodnoj ravnopravnosti, koji finansira Evropska Unija“**. Ugovoreni i odobreni iznos sredstava je iznosio ukupno **3.514.000,00 RSD** za period trajanja projekta od **10.08.2019.g. do 09.11.2020. godine**. U skladu sa dinamikom realizacije projekta i ovim ugovorom, prvi deo sredstava je uplaćen u septembru 2019. godine u iznosu od 1.165.600,00 RSD, drugi deo 27.03.2020.godine u iznosu od 1.845.600,00 RSD, a treći deo uplaćen je 06.10.2020.godine u iznosu od 502.800,00 RSD.

Projekat se većim delom odnosio na aktivnosti koje su se sprovodile u gradovima Niš, Kragujevac, Čačak i Aleksandrovac, a uz podršku i realizaciju planiranih programa od strane partnerskih udruženja **“Protekta“** iz Niša, **“Putokaz“** iz Kragujevca, **“Laris“** iz Čačka i **“Miona“** iz Aleksandrovcu. Programi su sadržavali seriju radionica, nakon kojih su se organizovali treninzi različitog sadržaja usmereni ka ekonomskom angažovanju žena, a shodno njihovom afinitetu, potrebi, interesu. Posebno se radilo na osnivanju nekog oblika socijalnog udruživanja (udruženje građana, najčešće). Udruženje je za ovaj projekat pripremalo i slalo na odobrenje, tromesečni narativni i finansijski izveštaj u formatu koji je odredio donator, ali zbog promene koordinatora i menadžera na projektu u okviru tima UN Women, još uvek nismo dobili finalni dokument o završetku projekta.

Uprkos činjenici da se udruženje finansira isključivo iz donacija i da troši samo sredstva koja su dobijena za određene projekte, na način koji je u skladu sa namenama predviđenim u okviru budžeta svakog projekta, u toku izrade godišnjeg finansijskog izveštaja, knjigovodstvena agencija Commodus d.o.o.Beograd, koja nam vodi knjige, obavestila nas je da će na kraju 2020. godine, udruženje iskazati gubitak u toj poslovnoj godini u iznosu od 323.498,82 dinara. S obzirom da je ova informacija izazvala iznenađenje i nedoumicu kod članova Upravnog odbora, posebno kod onih koji nemaju profesionalna znanja i iskustva u ovoj oblasti, tražili smo od navedene agencije da nam dostavi mail-om određeno obrazloženje, koje će na razumljiv i prihvatljiv način pojasniti ovu činjenicu.

Obrazloženje

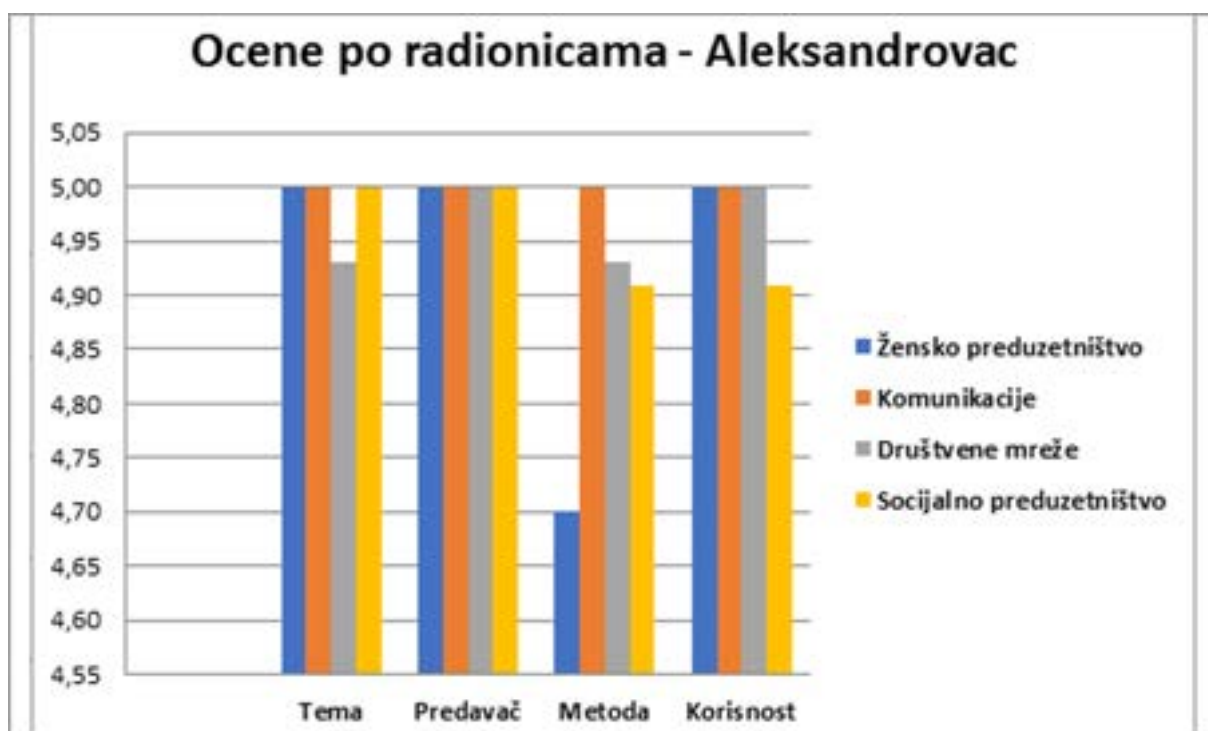
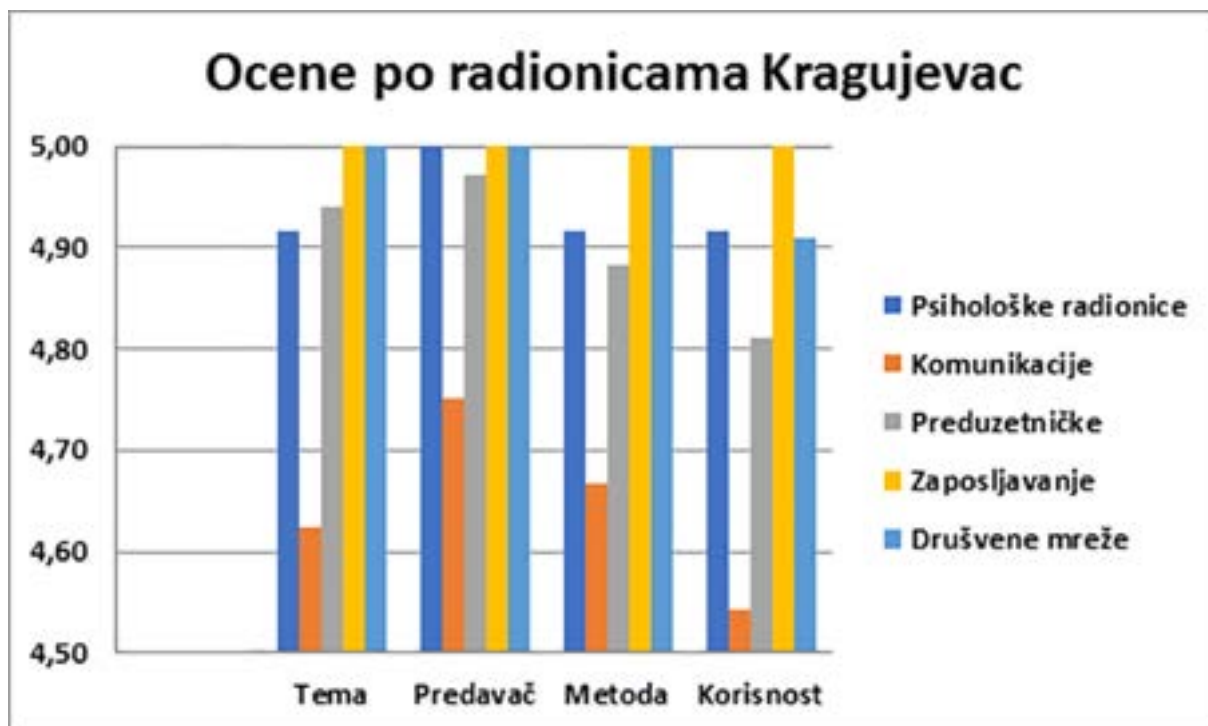
U poslovnoj 2020. godini je iskazan gubitak od 323.498,82 dinara. S obzirom da se projekti protežu u dve poslovne godine, tako se i sredstva na tekućim računima prelivaju iz godine u godinu. Udruženje je u 2020. godini potrošilo više sredstava nego što je primilo donacija u 2020. godini za iznos koji se nalazio u početnom stanju na tekućim računima prenetim iz prethodne godine. Ovaj gubitak će biti pokriven u 2021. godini iz ranije dobiti koja se nalazi u evidenciji u knjigovodstvu.

ANEKS 1

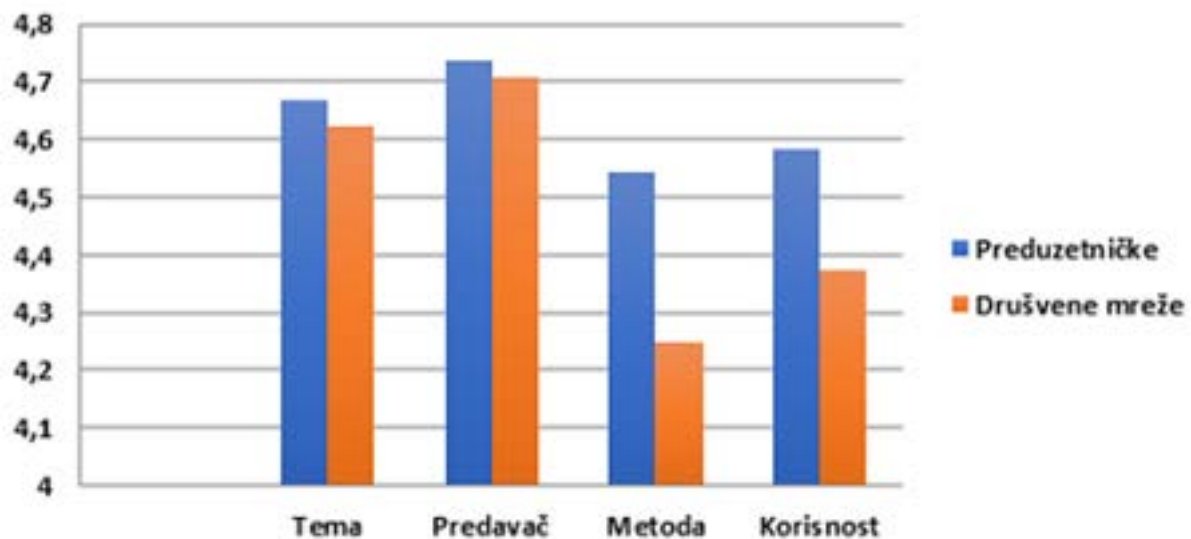
PROGRAM RADIONICA/SAVETOVALIŠTA

<http://www.zenenaprekretnici.org/radionice/>

ANEKS 2

Ocene po radionicama Niš

Ocene po radionicama Čačak

